

Oikeusministeriö

Lainvalmisteluosasto

oikeusministerio@om.fi

Lausuntopyyntönnö 16.9.2016 OM 3/31/2016

ETELÄ-SAVON KÄRÄJÄOIKEUDEN LAUSUNTO KÄRÄJÄOIKEUSVERKOSTON KEHITTÄMISHANKKEESEEN LIITTYVÄSTÄ ARVIOMUISTIESTA

1. YLEISTÄ ERITYISASIARYHMIEN KESKITTÄMISESTÄ, MUISTION JOHDANTO-OSA

Arviomuistiossa todetaan, että käräjäoikeusverkostotyöryhmä on ehdottanut tarkistuksia eräiden tiettyihin käräjäoikeuksiin käsiteltäväksi keskitettyjen asiaryhmien tuomiopiirijakoon. Ehdotuksen mukaan tällaisia keskitettyjä asiaryhmiä eli merioikeus-, maaoykeus-, ulosottovalitus-, yrityssaneeraus-, ryhmäkante- ja sotilasoikeudenkäyntiasioita käsittelevien käräjäoikeuksien määrä vähenisi nykyisestä. Etelä-Savon käräjäoikeus puoltaa arviomuistion johdanto-osasta ilmenevää ajatusta siitä, että muista mainituista asiaryhmistä poiketen maaoykeuksien määrä ja tuomiopiirit tässä vaiheessa säilytetään ennallaan.

2. KANNANOTTOJA ARVIOMUISTION YKSITTÄISIIN KOHTIIN

Erityisasiaryhmien keskittäminen

2.1 Maaoykeusasiat

Maaoykeuksien määrän mahdollinen vähentäminen tulisi arvioida kokonaan erikseen pitkällä aikavälillä. Tarkastelu tulisi tehdä sellaisella aikajänteellä, että juttumäärien satun naisvaihtelun merkitys samoin kuin oikeudenkäyntimaksun korotuksen merkitys voidaan sulkea pois. Arviomuistiossa todetuin tavoin asiamäärät maaoykeusasioissa vaihtelevat vuosittain varsin paljon. Toisin kuin arviolausunnossa on vuoden 2016 osalta todettu, Etelä-Savon käräjäoikeudessa kuluvan vuoden aikana saapuneiden asioiden määrä on verrattuna vuoden 2015 samaan ajanjaksoon pysynyt ennallaan (30.9. mennessä vuonna 2015 saapui 30 valitusta, nyt vuonna 2016 samaan ajankohtaan mennessä 31 valitusta).

Etelä-Savon käräjäoikeudessa toimivan maaoykeuden tuomiopiirissä on käynnistymässä merkittäviä väylähankkeita, kuten valtatie 5 parantaminen välillä Mikkeli-Juva sekä kaksoisraidehanke välillä Luumäki-Imatra. Aikaisempien kokemusten perusteella voidaan arvioida, että nämä hankkeet tuovat maaoykeuden ratkaistavaksi lukuisia laajoja lunastus- ym. asioita.

Etelä-Savon käräjäoikeus yhtyy arviomuistiossa lausuttuun siitä, että asiamäärien vaihtelu huomioon ottaen työmäärän tasainen jako maa-oikeuksien välillä on haasteellista eikä maa-oikeuksien yhdistämisellä yksinään voida saavuttaa työmäärän tasaista jakautumista. Kannatamme ajatusta siitä, että maa-oikeuksien välistä yhteistoimintaa lisättäisiin niin, että maa-oikeusinsinöörit voisivat tarvittaessa toimia nykyistä laajemmilla alueilla ja että tuomioistuinten yhteistoimintaa maa-oikeusasioissa lisättäisiin myös muutoin muidenkin kuin samaan yhteistoiminta-alueeseen kuuluvien maa-oikeuksien kesken. Pitemmän aikavälin tarkastelua puoltaa myös se, että tällöin voitaisiin ottaa huomioon myös maa-oikeuksien lisääntyneen yhteistoiminnan kokemukset.

Kuten arviomuistiossa on oikeusministeriön kantana todettu, maa-oikeudet toimivat nykyisellään varsin hyvin. Tuomiopiirien laajuudella on merkitystä toiminnan järkevän, tarkoituksenmukaisen ja toimivan järjestämisen kannalta. Liian laajoihin toimialueisiin ei ole perusteltua mennä. Yhteistoiminta-alueiden järkevällä käytöllä voidaan ratkaista ne ongelmat, mitä käytännössä on ilmennyt. Merkittävälläkään aluemuutoksilla ei saataisi kokonaisuuteen nähden mainittavia taloudellisia säästöjä tai muita hyötyjä aikaiseksi.

Etelä-Savon käräjäoikeus kannattaa, että kiinteistönmuodostamislain 259 §:ää muutettaisiin arviomuistiossa esitetyllä tavalla. Muutoksen tekemistä puoltaa maa-oikeutemme ratkaisutoiminnasta saadut kokemukset.

2.2 Merioikeusasiat

Etelä-Savon käräjäoikeus puoltaa sitä, että merioikeusasioita käsiteltäisiin nykyisen kuuden käräjäoikeuden sijaan vain Ahvenanmaan ja Helsingin käräjäoikeuksissa.

3. LOPUKSI

Etelä-Savon käräjäoikeus kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asiassa. Lausunnon ovat valmistelleet maa-oikeusasioiden vastuutuomari Ismo Kovanen ja maa-oikeusinsinööri Seppo Karp.

Laamanni

Marja Virtanen